

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

תוכן

- א. המפקיר עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שחרור.....1
- ב. גר נושא ממזרת.....1
- ג. אחד גר אחד עבד משוחרר וחלל מותרים בכהנת.....2

דף עב:

א. המפקיר עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שחרור

כבר התבאר במסכת יבמות דף מה. ומסכת נזיר דף סב: ומסכת גיטין דף לח: שהמפקיר¹ עבדו זוכה בעצמו ויוצא לחירות, אבל צריך גט שיחרור להתירו בבת ישראל², ואם מת קודם ששחררו, כותב לו היורש גט שחרור³. כל עבד שמסתמא נתיאשו ממנו בעליו חשוב כהפקר⁴, ודינו כנזכר.

ב. גר נושא ממזרת

כבר התבאר לעיל דף סז. שגר ועבד משוחרר⁵, מותרים בממזרת⁶. וכן ממזר מותר בגיורת ובמשוחררת, שנאמר (דברים כג פסוק ג) לא יבא ממזר בקהל ה' וקהל גרים אינו קרוי קהל ה', שנאמר (במדבר טו פסוק טו) הקהל הקה אחדת לכם ולגר הגר משמע הגר לאו בכלל קהל הוא

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד רסז סד

² לאפקועי איסוריה דאע"ג דחובת שיעבוד הנוף נסתלק מעל העבד כיון שהפקירו זהו לעניין חובת ממון כמו כל ממון שהאדם מפקיר, אבל לעניין איסורא הא אין כאן אחד מהשלשה דרכים שהעבד קונה את עצמו ולכן צריך גט שחרור להפקיע איסורו, ופשוט הוא שכופין אותו לכתוב לו גט שחרור. ונראה דבכאן לא מהני כסף שהרי כספו כבר הפקיר ואין לו תקנה אלא בשטר שחרור. והמפקיר עבדו ומת קודם שכתב לו השטר שחרור היורש כותב לו השטר שחרור. ערוך השולחן שם צו

³ ואף על גב דהיורש אינו יורש כלום שהרי כבר הפקירו ובאמת יש בגמ' מי שסובר כן דהעבד אין לו תקנה (גיטין מ). משום דאיסורא אינו שייך להוריש ליורשים מ"מ לא קי"ל כן דהיורש עומד במקום מורישו ויכול לכתוב לו שטר שחרור ונראה דגם אותו כופין לזה והטעם שיכול להוריש זה נ"ל דכשם שהוא עצמו יכול לכתוב גט שחרור אף על פי שאין לו עליו דין ממון אלא משום דעדיין מקרי עבדו וה"נ מוריש זה השם ליורשו ולכן גם היורש נקרא אדון ויכול לכתוב לו גט שחרור. ערוך השולחן שם.

⁴ ערך לחם מתוספות יבמות דף מה: ד"ה כיון.

⁵ שו" ונו"כ אבהע"ז ד כב

⁶ ומ"מ אסור להרבות ממזרים (באר היטב ס"ק כז)

הלכות הדף היומי

מסכת קידושין

ולמרות שהגר מותר בממזרת והממזר מותר בגיורת הולד משניהם ממזר. שהולד הולך אחר הפגום⁷

ואפילו היתה⁸ הורתו ולידתו בקדושה, כגון שהיה אביו גר ונשא גיורת, אפילו הכי מותר בממזרת, ודוקא עד עשרה דורות, אבל מכאן ואילך אסור, שכבר נשתקע ממנו שם גירות ויבואו לומר: ישראל נושא ממזרת. ולהרמב"ם מותר בממזרת. וכן בן בן בנו, עד שישתקע שם גירותו ממנו ולא יודע שהוא גר, ואח"כ יאסר בממזרת. אחד הגרים ואחד העבדים המשוחררים, דין אחד לכולם.

גר שנשא⁹ בת ישראל או ישראל שנשא גיורת הולד ישראל לכל דבר ואסור בממזרת.

ג. אחד גר אחד עבד משוחרר וחלל מותרים בכהנת

כבר התבאר לעיל דף סו: סז. שהגר והמשוחרר מותרים בכהנת, או לוייה, או ישראלית, או חללה, והולד הולך אחר הזכר, ובכלל ישראל יחשב, ומותרים אפילו לכהונה, לא שנא גר שנשא אחת מכל אלו, או ישראל שנשא אחת מכל אלו, או אפילו שנשא גיורת הולד הולך אחריו ומותרת אפילו לכהונה.

⁷ ואע"ג שבמקום שיש קידושין ואין עבירה אין הולד ממזר אבל כיון שכתוב לא יבא לו דרשינן לו הלך אחר פסולו (עיי' יבמות עח)

⁸ שו"ע ונו"כ שם

⁹ רמב"ם איסורי ביאה פט"ו ה"ט